Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården: Berg

Områdesnamn: Berg

Områdesnummer: K 2

Kommun: Arvika

Socken: Älgå

Sammanfattning

Innehåll

Fornminnesområde med lämningar från sten- och bronsålder. Militieboställe från 1700-talet. Välbevarat äldre odlingslandskap.

Urvalsmotiv

Vetenskapligt/pedagogiskt. Halvön Bergsklätten uppvisar en närmast unik koncentration av de för Glafsfjordens formlämningsbestånd utmärkande rösegravarna. Bebyggelsen åskådliggör boställsförordningarnas byggnadssätt.

Beskrivning

Kulturlandskapet närmast Glafsfjorden kännetecknas av en förhållandevis hög uppodling och av närheten till den gamla kommunikationsleden på sjön, med ett i företrädesvis strandnära lägen stort fornlämningsbestånd. På halvön Bergsklätten, vars högsta punkt ligger 45 meter ovan vattenspegeln, möter ett koncentrat av de för sjösystemet utmärkande större rösegravarna. I miljön ingår även en välbevarad hällkista i en omgivande stensättning. Vid Bergs gård, uppförd 1764, finns bevarat ett majorsboställe i närmast ursprungligt utförande med omgivande välhävdat småskaligt odlingslandskap.

Kulturhistoriskt värde

Bergsklätten uppvisar ett ensartat och för Glafsfjordens bronsåldersbebyggelse karaktäristiskt fornlämningsbestånd av stort arkeologiskt och kulturhistoriskt intresse. På en begränsad yta längs halvöns bergsrygg i monumentalt läge möter här ett stort antal formmässigt varierande rösegravar i kombination med en hällkista, som på ett osedvanligt tydligt sätt belyser sten- och bronsålderbebyggelsens kärnområden i Värmland. Bergsklättens ”röselandskap” intar en närmast unik ställning i det västsvenska inlandets fornlämningsbestånd med paralleller i Norrlands- och Bohuskusternas rösegrupper. Vid gården Berg har bevarats 1700-talsbebyggelse som illustrerar boställsförordningarnas byggnadssätt.

Hot

Ej specificerat.

Skydd

- Fornlämningarna inom området äger skydd enligt Kulturminneslagen (KML).
- Bebyggelsemiljön med omgivande odlingslandskap ingår i naturreservatet vid Bergsklätten och äger skydd enligt Miljöbalken (MB).

Avsikter och åtgärder

Nybebyggelse inom område behandlas restriktivt. Kalavverkning eller omföring av jordbruksmark bör ej ske. Delar av reservatsområdet vårdas med statsbidrag.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996)

Motivering

Fornlämningsmiljö som ovanligt tydligt belyser sten- och bronsålderns kärnområden i Värmland.

Uttryck för riksintresset

Rösen i företrädesvis strandnära lägen, stensättning med kal stenfyllning, hällkista.

I området ingår även

Majorsbostället Berg med 1700-talsbebyggelse, övergiven medeltida gårdsplats och omgivande småskaligt och välhävdat odlingslandskap.

Övrigt

Riksintresset Berg ingår i kulturmiljön Berg (287) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Referenser

- Kulturminnesvårdens riksintressen i Värmlands län, Länsstyrelsen 1980.
- Kulturhistorisk inventering i Arvika kommun 1972-1976, Värmlands museum 1979.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-05: Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.
- 2007-12-10: Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.